

Titkárnők társulata a SZOTE-n

„Nincs időnk a reprezentálásra”

A közvélemény szeret általánosítani. Egy-egy foglalkozást, hivatást űző embercsoportról is kialakítja a maga véleményét, fittyet hányva a körülmények, a feladatok, az egyéni tulajdonságok sokféleségének, meghatározó szerepüknek. Itt vannak például a titkárnők. Milyen egy titkárnő? Föltétlenül csinos, csábos, ápoltság és üde, egyetlen feladata, hogy mosolyogva duruzsolja körbe főnökét és vendégeit, apró figyelmességekkel, kávéval, „repiónnyakkal” kínálja őket, bódító illatfelhőt hagyva maga mögött. Szóval ő maga a báj és kellem.

Nem, mintha e közvélemény exponálta kép miatt szégyenkeznie kellene bárkinak, az érintettek többsége mégis tiltakozik ellene. Szívesebben vennék, ha mások is úgy tartanák: a titkárnő a rendkívül fontos, sokrétű munkát végző vezető jobb keze. Mindennél fontosabb erényüknek tartják a tájékozottságot, a gyorsaságot, a tárgyilagoskészséget, az embe-
rrel való kapcsolatteremtés képességét. Mindez ars poeticája lehet bármelyik igényes titkárnőnek, dolgoz-
zék is bárhol. Az egészségügyben szolgálatot teljesítők azonban úgy vélik: az ő munkájuk némileg eltér másokétól, mondjuk az ipari vállalatoknál ügyködő kollégánokétól. Ezért is ötlött föl négy évvel ezelőtt a SZOTE titkárnőiben a gondolat: létre kellene hozniuk az intézményen belül saját társulatukat. Az ötletet tett követte, és 1982 februárjában — 41 taggal — megalakult a társaság.

— Úgy éreztük, mégiscsak tarthatatlan, hogy szinte nap mint nap halljuk egymás hangját telefonon, de személyesen nem ismerjük egymást — mondta az egyik ötletadó, Gyura Károlyné, az I-es számú belgyógyászati klinika titkárnője. — Itt van a szomszédban a bőrklinika, mégsem találkoztunk személyesen az ot-tani kollégánommal. Az intézeti és a klinikai titkárnők örömmel vállalták a társulati tagságot, s azóta minden negyedévben össze-

jövünk valamelyik munkahelyen, s fehér asztal mellett megtárgyaljuk az éppen legaktuálisabb közös témákat.

— Milyen a SZOTE-n az ideális titkárnő?

— Először is: mi nem felelünk meg a köztudatban elfogadott elvárásoknak. Az egyetemen gyógyító-, kutatómunka folyik. A beteg emberek között, a laboratóriumban nem jelenhetünk meg a legújabb divat szerinti, elegáns ruhákban, szigorúan csak fehér köpenyt hordunk. Ezernyi teendőnk közé természetesen belefér a kávéfőzés, de ennél sokkal fontosabb a tárgyalóképesség, a tájékozottság. Mivel a professzor gyógyító-, oktató- és kutatómunkát is végez, mi igyekszünk összefogni valamennyi programját. Ha kell, eligazítjuk az érdeklődő beteget, egy-egy új rendelkezésről tájékoztatjuk a munkatársakat, fogadjuk a vendégeket — és sohasem közömbös, milyen hangnemben tesszük ezt.

— S ha éppen lenne szuszszanasnyi ideje két kopogtatás és a telefoncsörgések között?

— Akkor természetesen leülünk a gép elé, és tudományos dolgozatot írunk. Szóval nálunk nincs idő a reprezentálásra. Amilyen sokrétű munka folyik egy egyetemi intézetben, vagy klinikán, épp olyan szerteágazóak a titkárnők feladatai is.

— Úgy tudom, a társulatnak külön alapszabálya van.

— Igen. Mivel ez az országban és az egészségügyben az első, szervezett titkárnői társulat, céljainkat, feladatainkat — előzetes tapasztalatok főlhasználatánálkül — magunk dolgoztuk ki. Negyedévenkénti összejöveteleink az egyetemi élet szerves részei, s céljuk, hogy a SZOTE-n egymást megértő és segítő titkárnő-kollektíva alakuljon ki. Ilyenkor az egyetemen munkáját segítő témákról beszélgetünk, oldott, baráti légkörben. Továbbképzés; lehetőségeket is kínál a társulat; ki-ki részt vehet titkárnőtanfolyamon, tanulhat nyelveket, beirat-

kozhat munkaügyi, vagy BASIC-tanfolyamra.

— Idei utolsó összejövete-
lükön szó esett a további tervekről is.

— Szeretnénk, ha sikerülne fölvenni a kapcsolatot a pesti, a debreceni, a pécsi egyetemen dolgozó titkárnőkkel, és örülnénk, ha — az egyetemi vezetés beleegyezésével — megszervehetnénk az ország orvos-egyetemein dolgozó titkárnők találkozóját.

— Hogyan fogadják a professzorok a társulat ténykedését?

— Értékelik, elismerik törekvéseinket, hisz ezzel az intézetek közti összehangolt munkát segítjük. Összejöveteleink mindig a vendéglátó intézet professzora üdvözlő bennünket, ezúttal Varró Vince tanszékvezető egyetemi tanár, az I-es számú belgyógyászati klinika igazgatója, és Csernay László professzor volt a „házigazda”. Elismerésnek vesszük, hogy megbeszélésünkön jelen volt Minker Emil rektorhelyettes is. Örülünk, hogy munkánkat ilyenkor is figyelemmel kísérik főnökeink.

Chikán Ágnes

Szubjektív sorok objektív könyvekről

Olvasonapló

Kétszeresen is elfogult vagyok egy most induló sorozat első kötetével. Mégpedig a *Dél-alföldi évszázadok* címmel Békés és Csongrád megye tanácsának közös bábáskodásával útnak indított regionális kiadványsorozat első könyvével, *Blazovich László A Körös—Tisza—Maros köz középkori településrendje* című munkájával. Először is megkerestem a gazdag képanyagban szülőfaluam első előfordulási helyét, meg is találtam a precíz rekonstruált térképen, a tatarjárást követő időintervallum metszetén, a XII. században. Elfoglaltságom másik oka a vállalkozás szemlélete, melyet mostani munkám során mindinkább indokoltak és terjesztendőnek vélek: ez pedig a *regionális szemlélet*, mely az ország egyes részét nem történetileg kialakított, mesterséges megyehatárokhoz köti, hanem a földrajzi-geológiai viszonyok által egy-egyesítő és a történelem természetesen alakulásával, a hagyományok hasonlóságával a településszerkezet kölcsönhatásokban egységesülő specifikumával, a generációk stafétaváltásának közös örökségével jellemezhető.

Tudományos konferencia a népfrontról

A népfrontmozgalom 50 éves évfordulója alkalmából tudományos emlékülést rendezett a TIT Csongrád Megyei Szervezete és a Hazafias Népfront megyei bizottsága tegnap, kedden Szegeden. A TIT-klubban a konferenciát Fischer Ferenc, a TIT megyei történelmi szakosztályának titkára nyitotta meg.

Szekely Gábor, az MSZMP KB Párttörténelmi Intézetének osztályvezetője áttekin-tette a fél évszázados népfrontmozgalom nemzetközi jellemzőit, elvi alapjait, kísérleteinek és kibontakozásának fontosabb állomásait,

történelmi szerepét, megítélését, tanulságait és mai értékelését. A franciaországi népfront és a gyarmatok antikolonialista mozgalma című előadásában J. Nagy László, a József Attila Tudományegyetem tanszékvezető docense a gyarmati antiimperialista egységfontörkéveket elemelte. *Majsa József*, a JATE adjunktusa a Francia Kommunista Párt polgári demokráciával kapcsolatos állásfoglalásaival és tevékenységével foglalkozott referátumában. Az előadásokat követően az emlékülés résztvevői eszmecsere-t folytattak a népfrontmozgalomról.

Jogaink — talonban?

A Szegedi Magas- és Mélyépitő Vállalat szb-titkárnak szobájában végigfut az agyamon, mi történne, ha most valamelyikünk rosszul lenne. Beszélgetőpartneremnek, *Réti Györgynek* is jelzem a dilemmám. Üzemorvosunk jelenleg nincs. Október 1-jétől új tulajdonosa van a Kenyérgyári telepünknek. Magyarul, félig eladtuk a házat a fejünk fölül. A rendelőknek is ez a sorsa.

— Milyen a közhangulat?

— A vállalatunknál közel hétszázán dolgoznak. Sokan igen veszélyes munkakörben. Az is igaz, hogy munkaerő-felvételnél minden esetben el kell végezni az orvosi alkalmassági vizsgálatot. A hivatásos gépjárművezetőknek ugyancsak szüksége volna az üzemorvosi rendelőre. A festők, az építők szintén ki vannak téve a munkakörü ártalmaknak.

— Ez a helyzet akkor a munkavédelemre nagyobb feladatokat ró?

— A negyedéves munkavédelmi szemléken mindig jelen volt az üzemorvos is. Tanácsaival segítette a munkavédelmi vezető munkáját. Sajnos, jelenleg ez is hiányzik.

— Önnek, mint szb-titkárnak, nyugodt a lelkiismerete?

— Nem adtuk fel, hogy legyen orvosi rendelők. Ha nem is saját, de bérlemény feltétlenül. Kooperálni szeretnénk valamelyik üzemmel. Olyan helyet keresünk, ahol a főfoglalkozású üzemorvos tudna a mi dolgozóinkkal is foglalkozni. Ennek van egy humánus oldala, de az sem mindegy, a munkaidőalapot miként

használjuk ki. Pénzszaga is mutatkozik ennek a hiányosságnak.

— Hogyan oldják meg jelenleg az üzemegészségügyre tartozó feladatokat?

— A dolgozóinkat a Zöld Sándor utcai rendelőben fogadják. A megoldást pedig gőzerővel keressük.

— Milyen jogoktól fosztották meg magukat a magas- és mélyépitők? — fordulunk Kovács Katalin megyei felügyelő üzemi szakfőorvoshoz.

— Egy főállású üzemorvosra igen sok feladat hárul. Gyógyít éppúgy, mint végzi a megelőző munkát. Gyakorlatilag mindenhez kell értenie. Többek között ő is ellenőrzi a védőeszközök használatát, szervezi az elsősegélynyújtó tanfolyamokat, tanít az egészséges életmódra, végzi a megelőző szűrővizsgálatokat, és ha kell, verekszik azért, hogy minél jobban felszerelt legyen az üzemi orvosi rendelő.

— Mennyire jut a fentiekre idő?

— Feszés munkatempóban elvégezhetők ezek a feladatok.

— Tervei, vágyai?

— Talán hamarosan megkapjuk a táppénzre vételi jogot. Több lesz a munkánk, de remélhetően, az üzemorvos presztízse is nőni fog. Az én nagy álmom, hogy megépüljön Szegeden az üzemi rendelők közös laboratóriuma. Szervezettebb, gazdaságosabb lenne így a munkánk. Biztatást egyelőre nem kaptam.

Tandari Istvánné, a Szegedi Konzervgyár szb-titkára rögtön a rende-

lőbe kalauzol. Közben megtudom, hogy ők évente közel kétszáz ezer forintot költenek üzemegészségügyre. Ezerkétszázán dolgoznak a gyárban, hatvan százalékuk nő. Éjjelnappal tartanak orvosi-asszisztensi ügyeletet. Van náluk nőgyógyászati, bőrgyógyászati, reumatológiai és fogorvosi szakrendelés. Ez utóbbi még teljesen új.

Közben egy épületszárny hét nyelven beszélő részébe érkezünk. Nagy Irma doktornőt éppen munka közben találtuk. Ketten elválták a kezüket.

— Mi itt családtagnak számítunk. Tizenhat éve dolgozom ebben a gyárban. Mindenünk megvan, ami az alapellátáshoz szükséges. Most egy hatvan ezer forintos rövidhullámú készüléket vásároltunk. Van kis mini gyógyszerárunk, hozzánk bármilyen kéréssel bejöhetnek az emberek. A rengeteg munka, a gémelezés sokszor eltereli a dolgozók figyelmét a betegségekről. Nem titok, hogy gyakran betegen állnak a gépek mellé, mert kell a pénz.

Az szb-titkár közben elmondja, hogy dolgozók megbecsülését is jelölni kívánják a középpontba helyezett üzemegészségüggyel. Ez a gondoskodás talán marasztaló tényező is lehet.

A közelmúltban a megyei munkavédelmi bizottság foglalkozott az üzemegészségüggyel. A jelentés nem túl virágos helyzetről számolt be. Íme, egy újabb terület, ahol a szakszervezetek, az szb-titkárok hathatósan hallathatják a szavukat. Miért nem élünk a jogainkkal?

Bodzsár Erzsébet

Igy erősödhet a Dél-Alföld, mint régió, melynek érvényességét manapság a tudomány és a televíziózás reprezentálja mindenekelőtt.

A hagyományos topográfiai besorolás szerint hazánk legnagyobb földrajzi egysége az Alföld, de tudományosan igazolhatóak a földrajzilag és a történelmi fejlődést tekintve jól elkülöníthető részei is. Ilyen többek között a *Körös—Tisza—Maros szög*, melynek természeti adottságai, geográfiai viszonyai meghatározták a településszerkezet történeti alakulását már a középkorban. Egy történelmileg jól körülhatárolható időszakban — a honfoglalástól a tizenöt éves háborúig — vizsgálja a szerző a földrajzi terület településszerkezetének módosulását, specifikus jegyeit.

Szemlélete, megközelítése, tudományos aspektusa ma még szokatlan, a helytörténetírás és az országos, szintetizáló elemzések közé ekeződik. A regionalitás szemlélete lenyűgöző adatbőszséggel, a tények kezelési biztonságával, elmélyült precizitással, világos következtetésekkel párosul. A munkát nagyszerű, rekonstruált térképek, bőséges jegyzetanyag, gazdag forráslista egészíti ki. A Szabó Ferenc szerkesztésében megjelent tudományos mű elé *Kristó Gyula* professzor irt bevezetőt.

Kicsit becsapott a másik könyv. A *Csongrád megye évszázadai* címet viselő történelmi olvasókönyv harmadik kötetét küldte a napokban a megyei levéltár. Az első ismerem, be is mutattam nagy lelkesen olvasóinknak, de, hogy nem szereztem tudomást a másodikról?! Hamar kiderült — ez a hazai könyvkiadásban nem is ritka — a *harmadik megelőzte a másodikat*. A Nagy István szerkesztette dokumentumgyűjtemény az 1919 és 1975 közötti közel hat évtized legérdekesebb és legfontosabb dokumentumai között válogat. Kell-e bizonygatni, mennyire mozgalmas és tanulságos időszaka ez népünk történelmének, s milyen sok esetben került ez a táj — speciális helyzete miatt — népünk sorsának alakulását meghatározó helyzetébe.

Tandí Lajos

Karácsonyi ősbemutató

A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola hagyományos karácsonyi koncertje ezúttal különleges meglepetést tartogat. A barokk zene egyik kiemelkedő olasz zeneszerzőjének — aki egyben kiváló hegedűvirtuóz is volt —, *Pietro Locatelinek*, a muzikusvilág számára eddig még teljesen ismeretlen művét mutatják be. A Karácsonyi concerto grosso, Op. 1/8 tehát világ-ősbemutató lesz. A felfedezés érdeme *Máriássy István* zenetudósé, aki a kéziratos szövegekre és az eredeti partitúra kópiájára részben a bolognai Civico Museóban, és részben az Osztrák Nemzeti Könyvtárban bukkan rá. A közreadás a két intézménnyel talált anyag összevetésével készült. A zenetörténeti jelentőségű, pastoral jellegű muzika első előadói pedig a *Weninger Richard* vezette *Weiner kamarazenekar* lesz.

Az édes olasz dallamos-ságban gyönyörködhetünk majd Albinoni — szintén a késő barokk idején munkálkodott — népszerű Adagiójának hallatán is. Kortársai nemcsak komponistaként, hanem jelentős hegedűsként

Nem is beszélve arról a sajátos szembevett viszonyról, mely a résztvevőket e dokumentumokhoz fűzi.

A dokumentumok iránt megelégnék az érdeklődés az utóbbi évtizedben. Mintha az emberek jelentős része a szintetizáló munkák és félig dokumentumokból, félig fikcióból építkező regények igazolását keresnék a tények objektív, a dokumentumok fehéren-fekete világában. S tegyük hozzá, alkalmasint egy-egy száraznak tetsző dokumentum is lehet krimi-izgalmas, érdekfeszítő, zűhvitelt döntőgő, homályt oszlató, fontos pontokat megvilágító. Ez az olvasókönyv olyan válogatás, mely szervesen kapcsolódik a közelmúlt kutatásaihoz, a frissiben feltárt forrásokhoz, a gyarapodó helytörténeti monográfiákhoz. *„Tudományosan népszerű”* kötetet adnak szándékuk szerint kezünkbe a szerkesztők, válogatók. Mert egyszerűen igényesnek kell lennie a tudományos igényeket, és segíteni a szélesebb körű tájékozódást. A dokumentumokat kísérő, eligazító bevezető és a források ismertetése a népszerűsítő attitűdöt bizonyítja: haszonnal forgathatók a közoktatás, a közművelődés és ismeretterjesztés szakemberei, de természetesen érdeklődő diákok és a szűkebb pátria történelme iránt fogékony lokálpatrióták is.

A válogatás dokumentumai pontosan kijelölhető történelmi határokhoz kapcsolódnak. Négy nagy fejezete: *Az ellenforradalom kora 1919—1944; A népi demokratikus forradalom kora 1944—1949; A szocializmus alapjainak megteremtése 1950—1962; A szocializmus alapjainak megszilárdítása 1962—1975.* A szerkesztő nagyvonalúságát és populáris érzékét dicséri, hogy a dokumentumok között a hivatalos iratok mellett újságcikkek, irodalmi-mű-részletek, igazán olvasmányos írások is találhatók. A dokumentumokat táblázatok, térképek, illusztrációk teszik egyértelműbbé. Sajnos, a kötet képanyaga igen gyenge, válogatása esetleges, elhelyezése sem szerencsés. Mindenesetre újabb nagyszerű helytörténeti kötetekkel lettünk gazdagabbak.

Tandí Lajos

Kiadói tervek

Elkészült a *Képzőművészeti Kiadó* jövő évi terve: a gazdag kínálatban a fotóművészeti albumok, s a kortárs képzőművészet bemutató kiadványok mellett számos jelentős, művészettörténeti témájú kötet szerepel.

B. B.